

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 68 ANULU XII.

Telegrafu e se de doua ori pe septeman: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretiul prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu ann 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straini pe unu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Sabiu, in 30 Aug. (11 Sept.) 1864.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litero mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Inca o stea de marimea primaria a cadiutu de pe cerulu literaturei romane:

Ioann Maiorescu

a reposatu la Bucuresci Luni in 24 Augustu.

Mus'a romana nu se mai desbraca din doliu.

In veci pomenirea lui!

Diet'a transilvana.

Siedinti'a din 29 Iuliu (10 Aug.) 1864.

(Desbaterea speciala asupr'a legii dietale.)

Dupa cetirea si verificarea protocolului in limb'a romana, se trece indata la

ordinea dilei, carea e § 19 din proiectulu comitetului.

Pres. trage atentiunea casei asupr'a impregiurarei acelei'a, ca pe candu dupa decisiunile din siedinti'a trecuta delincuentii si criminalistii dupa unu siru de ani se potu restabili in drepturile lor, cei absolviti abinstanti'a (elaborati din lips'a dovedilor) remanu eschisi dela acestu dreptu pentru totdeun'a. Diet'a incuviinti'ea acesta observare forte drepta, si Obert ia cuventulu, pentru de a o constata si a o indrepta prin aceea, ca adausulu la propunerea lui din siedinti'a trecuta sa se lase afara, ca nu cum-va crim'a dovedita si pedepsita sa afle mai multa considerare, decatu crim'a nedovedita si nepedepsita.

Binder inca marturisesce, ca diet'a s'au incurcatu intr'o contradicere, dar nu se pote multiami nici decatu cu parerea declarata de Obert: ca o decisiune adusa eri sa o stricamu astadi, caci prin acest'a s'aru deschide o usia si pentru alte casuri de felulu acest'a. Dincontra e de parere, ca decisiunea asupr'a casului acestui'a sa se amane pana la citirea a trei'a, in carea dupa regulamentul de dreptu inca se potu complana divergentia si contradiceri. (Asia e!)

Puscariu consimte cu Obert, ear cu Binder numai atunci s'aru pote nvoi, candu adausulu respectivu la citirea a trei'a s'aru lasa afara. Deca acest'a nu s'aru face, atunci decisiunea de eri s'aru modifica prin o propunere noua, si asi densulu aru face o propunere independinte pentru stergerea acelu adausu; caci altmintrea propunerea lui Binder, chiaru candu aru fi sa se priimesca aceea, densulu o aru margini numai pe langa alegatori, de orece aru fi lucru camu greu, ca unulu ce a sieditu 10 ani la Gherl'a, sa pota fi deputatu dietalu. (Asia e!)

Fogaras y aru dori sa se lase afara aditamentulu respectivu.

Bolod'a propune a se reasuma pertractarea si a se aduce parerile la votare.

Binder se provoca la una cuventu a lui Fogaras y: forma dat esse rei, si accent'ea, ca de orece membrii dietali au apromisu a observa regulamentul casei, astadi nu se mai pote desbate ceva, ce s'a priimitu eri odata prin votare, si repetiesce propunerea sea ca un'a ce e permisa prin § 52 alu regulamentulu, ca la a trei'a citire a articululu de lege sa se oblesca contradicerea, ce s'a trecut aici cu vederea.

Alduleanu inca e de parere, ca indreptarea de lipsa sa se faca la citirea a trei'a, ca sa nu se faca unu prejudetiu in privinti'a decisiuniloru dietale.

Dr. Teutsch arata parere de reu, ca diet'a in siedinti'a din urma a trecut cu atat'a pripire preste unu § de atat'a importantia. Acest'a sa ne fia de nvetiatura pe venitoriu. Altu mijlocu nu este, decatu a emenda defectulu acest'a la citirea a trei'a; de nu se va pote nici acest'a, apoi va emenda regimulu si va retramite articululu de lege spre desbatere de nou. Incontr'a propunerei lui Bolog'a propune, a se trece la ordinea dilei, — ceeace apoi, dupace vorbesce Obert pentru Binder si dupace Puscariu mai desfasiura lui Binder odata propunerea sea,

se priimesce, si astfelu, dupace Presied. convoca comitetele se trece la ordinea dilei.

La § 20 Fogaras y face o ndreptare stilistica, si astfelu § se priimesce neschimbatu.

La § 21 propune Eitel, a se amana desbaterea asupr'a obiectului pana la capetu; deca acest'a nu s'aru priimi, atunci sa se amane celu putinu aline'a a dou'a (compunerea comitetelor centrale in scaunulu Talmaciului si alu Saliscei).

Dupace Mog'a recomanda testulu din proiectulu comitetului, ear Iakabb repres. regimulu se nvoiesce cu lasarea afara a alineei 2., si Eitel inca modifica propunerea sea, aceea **la votare se si priimesce.**

La aline'a 1. a §-ului 21 Dr. Teutsch observa, ca pe candu proiectulu comitetului cere a fi reprezentate in comitetele centrale si natiunile ce locuiescu in acelu cercu, pe atunci proiectulu regimulu nu tine acesta conditiune; deci de ore ce natiunitatile prin legea fundamentala a inarticularei suntu asigurate pe deplinu, de alta parte inasa, deca unu amu voi a le asigura aici prin §-ulu acest'a de nou, aru trebui sa facemu amintire si de confessiuni: pentru aceea densulu se declara pentru proiectulu regimulu, prin care nu se face nimenui nedreptate.

I. Balomiri se nvoiesce cu proiectulu comitetului; numai in locu de „representanti'a comunala“, aru voi a se dice: Cei indreptatiti la alegere din comuna.

In fine dupace Russu mai vorbesce in favorea proiectulu comitetului, care-lu rectifica si-lu recomanda si refert. Mog'a,

la votare se priimesce aline'a 1. a §-ului 21 din proiectulu comitetului.

La § 22 Presied. crede, ca in privinti'a scaunulu Seliscei si alu Talmaciului nu se va aduce hotarire.

Brandsch va sa se schimbe cuvintele: „antistele municipiului“, in cuvintele: „antistele comitatului, scaunulu seu districtulu; caci municipiulu nu etotu un'a cu acestea.

Mog'a combate acesta parere; Alduleanu si C. Schmidt o partinescu. M. Bohatielu propune: Presidiulu in comitetulu centralu lu portra antistele municipiului comitatensu, scaunulu seu districtualu. Nu e sprijinitu.

Dupace mai vorbesce si Russu in favorea proiectulu comitetului,

la votare se priimesce § 22 dupa propunerea lui Brandsch.

La § 23 Balomiri propune schimbarea urmatoare: Comitetele centrale si comisiunile centrale electice suntu subordinate nemijlocitu Guberniului reg.— Nu se sprijinescu, ci § 23 se priimesce dupa propunerea comitetului.

In § 24 Eitel, de si preste totu e multiamitu cu cuprinsulu lui, totusi aru face restringerea aceea, ca la sfarsitul lui sa se diac: Antistele comunei in intielesulu §ului 21.— E sprijinitu.

Represent. regimulu Iakabb combate propunerea lui Eitel ca de prisosu.

Russu aru voi a se dice in locu de: „Antistele juridictiunei,“ „Antistele comitatului, districtulu si scaunulu.“

Branu de Lemény partinescu propunerea regimulu, resp. a comitetului.

Alduleanu propune: Deca vreunu corpu reprezentativu, indreptatitu a face alegerea acestoru comitete centrale si comisiuni centrale de alegere, va fi impiedecatu seu nu va voi a face alegerea din care-va cauza, atunci se compune comitetulu centralu seu comisiunea centrala electorala de catre antistele comitatului, scaunulu, districtulu, seu decatra antistele comunei cu privire la natiunile locitoare in cerculu electoralu. E sprijinitu.

Eitel motiveza inc'odata propunerea sea cu aceea, caci altmintrea remane in voi'a antistelului respectivu, de a chiama in comitetulu centralu seu in comisiunea centrala pre cine va voi, chiaru si din alte juridictiuni, ba si din alta tierra. (Claritate.) Intr'aceea precumpanindu, ca antistele unei juridictiuni va fi barbatu de capacitate si de inima, si iarasi de alta parte, ca unde n'aru priimi ore cari cetateni ai unei juridictiuni, a fi denumiti in comitetulu centralu, acolo nici

prin amendamentul seu nu s'aru poté constringe, dar si amendamentul lui Alduleanu aru fi de prisosu: retrage propunerea sea, in sa totdeodata se declara si in contr'a propunerii lui Alduleanu.

Buteanu consimte cu amendamentul lui Alduleanu, numai aru dori a se lasa afara cuvintele: „aru fi impiedecatu a face alegerea.“ E sprijinitu si partinitu, in cuventu deosebitu prin Mich. Bohatielu.

Reprent. regimului lakabb recomanda proiectulu regimului, ear Mog'a alu lui Alduleanu, care din urma apoi

la votare, dupa ce motiunea lui Buteanu remane in minoritate, se si priimesce.

La § 25 Gull propune, pentru incungiurarea ori carei indoielei, stilisarea urmatoare: „Fiacare comitetu centralu consta din intreitu atati'a membri, cate cercuri electorale suntu in sfera activitatii lui etc.“ Propunerea acest'a se sprijinesce si se si priimesce.

In locu de § 26 alu proiectului comitetului Plecker propune § 52 din proiectulu minoritatii (in care se vorbesce si despre periodulu functiunii acestoru comitete); dar apoi retragendu propunerea sea

se priimesce § 26 din proiectulu comitetului.

La § 27 aline'a a) Binder propune a se dice, ca locurile principale ale cercurilor de alegere sa fia catu se pote in centru acestoru cercuri; ear la aline'a b) propune Eitel, ca conscriptiunile etc., din punctu de vedere alu economisarei cu tempulu, cu ostene'la scrisului si cu spesele tipariului, sa se duca numai intru unu esemplariu;

la votare se priimesce propunerea comitetului cu amendamentul lui Binder; si astfel, dupa ce § 28 se priimesce fara desbatere, sedinti'a se termina.

Sedinti'a din 31 Iuliu (12 Augustu) 1864. (Desbaterea speciala asupra legii dietale: reclamatiunile.)

Dupa citirea protocolului in limba magiara prin deputatulu romanu M. Bohatielu, Presied. da spre citire in tote 3 limbile p. n. rescripte

1) dto 1 Augustu pentru sanctiunarea articolului de lege privitoriu la tribunalulu supremu judecatorescu alu Transilvaniei; (numai in locu de: resiedintia Sabiiu s'a pusu: resiedinti'a Vienn'a.)

2) ddo 1 Augustu a. c. pentru sanctiunarea articolului de lege privitoriu la diurnele deputatilor; (in locu de: 15 Iuniu 1863 s'au pusu dietele regalistoru din 23 Maiu 1864.)

3) dto 2 Augustu privitoriu la articolulu de lege pentru sanctiunarea legiloru provinciale transsilvane, care s'a sanctiunatu fara modificari. —

Tote aceste p. n. rescripte etc. se predau comiteteloru, cari au elaboratu articuli de lege respectivi.

La ordinea dilei e § 29 alu proiectului comitetului, care, dupa ce Balomiri va sa faca o emendare stilistica, dar e avisatu la a trei'a citire,

se si priimesce fara desbatere si modificare.

La § 30. Puscariu aduce aminte, ca adeseori potu veni reclamatiuni din partea unor'a asupra altor'a, pentru de a sterge pre cesti din urma din listele electorale; comitetele de 3, ce functiuneza numai 3 dile, n'au tempu si nici ca suntu indreptate a asculta si responsurile celorlalte partide, cari pote adeseori nici ca au scire, ca suntu sterse din listele electorale. Acest'a o ilustreza prin unu esemplu chiaru din cerculu electoralu, intr'alu carui comitetu centralu a presiedintu densulu; au venitu adica reclamatiuni preste reclamatiuni mai asupra jumetate alegatoriloru, si deca densulu aru fi datu ascultare acestoru reclamatiuni si n'aru fi chiamatu inainte pre alegatorii protestati, ca sa se pota justifica: atunci jumetate alegatorii aru fi remasu lipsiti de dreptulu loru. Asemenea a patit'o si deputatulu Codru, care candu a fostu la Siercai'a in comitetulu electoralu, in Fagarasiu sub preteste de nimic'a fusese stersu din listele alegatoriloru. Ca pe venitoriu sa nu se mai pota face astfelu de incurcaturi, propune adausulu urmatoriu: „Astfelu de reclamatiuni suntu a se aduce la cunoscinti'a acelor'a, in contr'a caror'a s'au facutu, ca sa se pota justifica la comitetulu centralu“. — Acest'a se pote face forte lesne, ori chiamandu-se inainte persoanele reclamate, ori publicandu-se listele facute in urm'a reclamatiuniloru. E sprijinitu.

Mich. Bohatielu partinesce motiunea lui Puscariu si propune, ca § 30 sa sune astfelu: Reclamatiuni contr'a priimirei in listele electorale de persoane indreptate la alegere, inca trebuie sa se insinue la aceste comitete in diu'a d'an-

taiu a activitatii loru in locul principalu alu cercului electoralu, de ore ce reclamatiuni facute mai tardiu nu se voru mai considera.

La votare, dupa ce mai vorbesce si Negrutiu in favorea lui M. Bohatielu,

propunerea lui Bohatielu se reiepta, ear § 30 se priimesce dupa proiectulu comitetului cu motiunea lui Puscariu.

§ 31 se priimesce fara desbatere.

La § 32 Buteanu face propunerea: ori a se lasa afara totu §-ulu, ori apoi sa se dica numai: Reclamatiuni pentru priimire seu stergere nu se mai priimescu la comitetulu centralu.

Motiunea acest'a nu e sprijinita,

si la votare se priimesce §-ulu 32 din proiectulu comitetului in schimbatu.

§ 33 se priimesce fara desbatere.

La § 34 face Branu de Lemény doue amendamente: 1) ca in punctulu b) sa se dica: Va decide asupra reclamatiuniloru facute la tempulu seu; contr'a acestoru decisiuni e deschisu recursulu catre Guvernulu reg.; ear a dou'a, ca punctulu d) sa remana afara. Amendamentul d'antaiu nu e sprijinitu, alu doilea e sprijinitu.

Gavr. Manu propune, ca din pct. b) si c) sa remana afara cuventulu definitivu; recursese sa se faca la dieta, dar sa n'aiba putere impiedecatoare.

Eitel nu pote consimti cu propunerile acestea. La pct. b) observa, ca nu e de lipsa a opri comisiunile centrale dela ori ce indreptare in listele electice, caci suntu si casuri de acelea, d. e. la repozati, unde reclamatulu nu se mai pote rectificá. Lui Manu observa, ca densulu (Eitel) vede in comisiunea centrala o judecatoria de pace, esita din increderea poporului. Alegerea e unu obiectu, care nu permite o judecata traganata; dar chiaru si candu aru remane deschisa calea catre concursu, de ce folosu aru fi recursulu dupa ce s'a facutu odata alegerea?! In fine tote protocoale se substernu dietei, si acest'a apoi va decide, ce e cu dreptulu.

Balomiri propune la b) adausulu: Fiindu in sa legata a se tine in decisiunile sele strinsu de talmacirea legii dietale, ce o da Guvernulu reg. Nu e sprijinitu.

C. Schmidt contr'a lui Manu; caci ce aru si folosi unu'a, ce s'a stersu din listele electorale, a recurge si a portá procesu pana la Guvernulu, deca processulu lui nu pote anulá seu modificá alegerea facuta! Densulu inca marturisesce, ca intre 100, ba pote si 500 alegatori pote fi vatematu unulu in drepturile lui; dar aru fi si mai mare nefericire, candu din caus'a acest'a alegerile pentru dieta s'aru traganá cine scie pana candu. Dar ce aru si fi urmarea acestoru reclamatiuni alt'a, decatu ca diet'a s'aru ingreuiá cu nenumerate reclamatiuni, si tempulu celu scumpu alu lucratoriloru legislative s'aru petrece cu cercetarea acteloru de alegere! De aceea nu pote partini propunerea lui Manu. Dincontra consimte cu Branu in privinti'a stergerei alineei d), pentruca i se pare, ca aline'a acest'a se afla in contradicere cu §sii de mai nainte, prin cari s'au regulatu procedur'a cu reclamatiunile. In fine la inceputulu §ului 34, aru dori a se dice: 4 in locu de: 8 dile, dupacumu si sta in proiectulu regimului.

G. Manu arata nepracticabilitatea propunerii de 4 dile. mai cu sema dupacumu suntu comitetele in diu'a de astadi: ungi si anguste; de aceea e de lipsa, ca sa fia 8 dile pentru corecturele, ce se voru face in listele electorale.

Refert. Mog'a observa, ca suntu de lipsa 8 dile dupa propunerea comitetului, si tocmai in interesulu Comitului natiunei sasesci C. Schmidt; caci la impartirea cea noua lesne pote veni districtulu Bistritiei la municipiulu Sabiiului, si atunci apoi nu s'aru poté face lucrulu in 4 dile. (Haritate, bravo!) Dar in ori care cercu mai mare, unde numerulu alegatoriloru face 3—4000, membrii comiteteloru centrale nu se potu aduna asiá curendu. De altmintrea deca se dice 8 dile, prin acest'a nu se opresce nici decatu comitetulu centralu, de a nu se aduna si mai curendu. Catu pentru propunerea lui Manu, densulu inca e de parere, ca stergerele din listele electorale sa se substerna dietei; si cumca diet'a va fi ingreuiata preste mesura cu astfelu de acte, densulu nu se teme; caci sciindu comitetele centrale, ca actele acestea se substernu dietei, voru griji cu multu mai bine pentru acurateti'a loru. De aceea recomanda amendamentul lui Manu. Asemenea si amendamentul lui Branu, de a se lasa afara pct. d).

La votare, dupa ce C. Schmidt retrage propunerea sea,

adausulu lui Manu la b) si c) se priimesce.

Propunerea lui Branu de Lemény pentru stergerea punctului d) se priimesce, si astfelu § 34 din proiectulu comitetului devine conclusu.

§. 35 se priimesce fără desbatere.

La § 36 Russu este la 'ndoiela, ca cine va alege pre notariulu, și propune, că notariulu comitetului centralu sa fia notariulu ordinariu alu comitatului, scaunului, districtului său alu comunei; nepriimindu-se acést'a, apoi notariulu sa se aléga din sinulu comitetului. Propunerea d'antâiu nu e sprijinita, ear a d'ou'a e.

Rannicher afla, ca propunerea acést'a consuna deplinu cu § 51 din proiectulu regimului, unde se dice espresu, ca notariulu sa se aléga din sinulu comitetului.

Refert. Mog'a recomanda §. dupa propunerea comitetului, de órece in § 25 alu proiectului comitetului se dice, ca notariulu i se va dá, ear in § 51, comitetulu sa aléga pre notariulu din sinulu seu.

M. Bohatielu nu afla acésta contradicere și sprijinesce propunerea lui Russu.

Gull arată, ca acésta contradicere exista in adeveru, și spre delaturarea eii propune: Comitétulu asupr'a tuturor consultârilor sele, la cari trebuie sa se insemneze numele celor de fatia, pórtá prin notariulu, care asemenea vine a se alege, protocolu regulatu. Contradicerea ce aru mai remané, s'aru poté complaná la a trei'a citire. E sprijinitu.

Refert. Mog'a și Puscariu afla, ca ori se va priimi propunerea lui Gull, ori a comitetului, deosebirea nu va fi mare.

La votare se priimesce propunerea lui Gull.

Si dupace § 37 se priimesce fără desbatere, siedinti'a se termina. —

Siedinti'a din 1/13 Augustu 1864.

(Desbaterea speciala asupr'a legii dietale: reclamatiuni și recourse la alegeri.)

Dupa citirea protocolului in limb'a germana, G. Manu cere cuventu, pentru de a exprime dorerea sea, căci vede in dieta atâtea scaune góle, fără de a scí caus'a lipsirei stapânilor lor. Nu va propune, că diet'a sa-si arete in protocolu parerea sea de reu, căci lipsescu atâti'a membri și prin lipsirea lor nemotivata facu abusu de increderea Mai. Sele și a poporului, ci aru dorí numai, că Presidiulu sa faca cunoscuti pre acei membri, cari au concediu de câte o septemâna, cá sa se scia, pentru ce absentéza unulu și altulu, și apoi dupa 8 zile iarasi sa se spuna, déca acesti membri au cerutu concediu nou, ori nu? și déca au cerutu, cu ce si-au motivatu cererile? Căci acum d. e. nu scimu, pentruce absentéza dd. Gaitanu, Petru Popu, Cipariu s. a., ci numai vedemu, ca absentéza. Presied. promite a dá deslucirile de lipsa totdeun'a.

Comun'a Petc'a se róga prin Fogarasy a fi transpusa la Odorheiu. Se dá comitetului pentru impartirea tieriei.

Lui Ioann Constantinu se dá concediu nou de 6 septemâni.

Prin Comissarulu reg. dietalu se tramite dietei proiectulu de lege pentru modalitatea, dupa carea sa aléga diet'a transilvana deputatii sei pentru senatulu imperialu, — și se si citește in tóte trei limbile tieriei.

Dupa o scurta desbatere asupr'a pertractârei acestui proiectu se priimesce propunerea lui Mog'a; a se predá unui comitetu compusu din câte doi membri ai fiacârui despartimentu; in loculu despartimentelor III. și IV. (Magiari) sa se aléga din tóta diet'a.

La ordinea d'ilei § 38 din proiectulu comitetului.

Gull face observarea, ca atátu in proiectulu regimului, câtu și intr'alu comitetului lipsése ori ce determinatiune mai deaprópe: ca díu'a alegerii face-se-va in tóta tier'a intr'o dí, ori in diferite cercuri in diferite zile? Densulu propune, cá pentru incungiurarea alegerilor duple sa se faca alegerile mai antâiu in comunele indreptatite, apoi in cercuri; căci mai curendu se aude pe sate, cine s'au alesu la orasiu, decâtu dincontra.

Presiedintele, fără de a influintiá desbaterea, observa, ca nefacendu-se alegerile tóte intrun'a dí, se voru poté intemplá pedeci, — la carea Gull mai adauge la propunerea sea: ca de regula, nu totdeun'a. E sprijinitu.

Puscariu tocmai pentru incungiurarea incurcaturilor, și cá cetatienii sa nu póta terorísá pre satenii la alegeri, afla de lipsa, cá tóte alegerile — de regula — sa se faca intr'un'a dí, ce o va determiná Guberniulu. Candu s'au facutu alegerile la Galfaleu, se latise faim'a, ca cetatienii din Elisavetopole și Osiorheiu și cu 200 studenti armati vinu la alegeri, asiá incátu multi alegatori cerura asistintia militara. Si ce fu caus'a, de n'a fostu de lipsa asistintia acést'a? Aceea, ca totu atunci s'au facutu alegerile și n' lbasfaleu și in Osiorheiu. — Deci

sa se lase deciderea dilei In. Guberniu, care la casuri de lipsa va determiná si mai multe zile, dar de regula sa fia numai un'a.

Gull repetiesce motiunea sea și o motiveza cu aceea, ca déca satenii aru alege totu pre acel'a, pre care l'au alesu și cetatienii, și deputatulu aru priimi alegerea cetatii, atunci la satu aru trebui sa se faca alta alegere. Atunci insa satenii aru veni fórte cu greu, și partit'a agitatore cu atát'a mai usioru aru poté ajunge scopurile sele.

Iakabb represent. reg. pentru propunerea regimului.

La votare propunerea lui Gull remâne in minoritate, eara comitetului se priimesce.

La § 39 observa Gull, ca nu e destulu de chiaru, căci dice numai: Déca alegerea de presiedinte și de protocolistu, precum și de substitutii acelor'a etc., dar de cialalti membri ai comisiunei electorale nu vorbesce. Propune dar a se dice: Alegandu-se persóne, ce nu suntu membri ai comitetului centralu etc.

C. Schmidt consimte cu Gull, numai nu s'aru departá de stilisarea §ului, ci aru dice: Déca alegerea cade pe persóne etc. Gull se 'nvoiesce cu acésta schimbare.

Refert. Mog'a crede, ca propunerea lui Gull nu e de lipsa, de óre ce cialalti membri suntu mai multu numai marturii.

G. Manu se 'nvoiesce cu 'ntregu §ulu comitetului, numai la inceputu aru dice: Comitétulu centralu va alege pentru fiacare cercu de alegere, cu privire la natiunile locuitoré intr'ensulu etc. E sprijinitu.

Gull documentéza lui Mog'a, ca cialalti 5 membri ai comisiunilor nu suntu numai dreptu marturii, ci adeseori trebuie sa-si dé votulu in cutare seu cutare cauza, și de aceea si ei trebuie sa depuna juramentulu.

La votare propunerea lui C. Schmidt, resp. Gull se priimesce;

adausulului G. Manu se priimesce, si astfel modificatu § 39 devine conclusu.

§§-ii 40, 41 și 42, dupace dupa obicei se citeșcu in tóte 3 limbile, se priimescu fără desbatere.

§ 43 I. Balomiri aru dorí sa sune astfel: Alegerea deputatilor dietali nu e iertatu a se face prin acclamatiune, ci trebuie sa se faca prin votare și sa fia publica. Nu e sprijinitu.

C. Schmidt afla, ca aline'a 2. a §ului, ce vorbesce despre publicitatea la alegeri, nu numai nu e de lipsa, ci tocmai spre stricare. Densulu nu e inimicu alu publicitatii, ci tocmai doresce, cá consultările corporatiunilor autonome sa fia câtu se póte publice; aici insa publicitatea aru influintiá prémultu asupr'a libertatii alegatorilor, și mai multu aru impedeá, decâtu aru ajutá actulu alegerii, de aceea aline'a 2 sa se lase afare.

I. Balomiri tocmai dincontra: publicitate câtu de mare!

Represent. regim. Iakabb inca partinesce propunerea lui C. Schmidt. Asemenea Negrutiu; Russu contr'a.

La votare se priimesce propunerea lui C. Schmidt.

§ 44 se priimesce fără desbatere.

La capetulu §-ului 45. G. Manu propune a se dice: atunci indata se decide asupr'a lui; apoi, a se mai adauge: Déca s'aru decide a se sterge cine-va din listele electorale, celui stersu i sta deschisu recursulu contr'a unei atari decisiuni, dar fără valóre de amanare. E sprijinitu.

Brandsch afla de prisosu propunerea lui Manu, de óre ce comisiunea nu are putere, de a schimbá listele electorale, ci numai de a priimi seu de a respinge pe cineva dela alegerile de acumu.

M. Bohatielu și Negrutiu sprijinescu propunerea lui Manu; ear I. Balomiri o afla defectuósa, căci de si in § 34 se dá locu recursului, totusi nu se scie, cátra cine sa se faca; de aceea, mai cu séma dupa ce in §§-ii 29 și 30 se pune unu terminu, preste care nu se póte trece, §-ulu acést'a sa se stérge. (Bravo! de repetite ori.)

E. Herbert are 'ndoiela pentru casulu acel'a, candu cineva in restempulu dela conscriere pâna la alegere perde dreptulu seu de alegere.

C. Schmidt consimte cu propunerea lui Balomiri intr'atát'a, incátu dice, ca aceea i e scósa din inima; căci mai bine sa tréca unu alegatoriu n'ndreptatitu, decâtu sa se impiedece actulu alegerii prin reclamatiuni și câte și mai câte incurcaturi.

La votare se priimesce propunerea lui Balomiri, și § 45 se sterge.

§ 46 Eránosz propune sa sune asiá: Dupa aceea

prin unu individuu denumitu de Pres. se voru provocá cei îndreptatiti la alegere in ordinea aceea, dupacum suntu petrecute numele lor in listele electorale, obervandu-se cea mai stricta ordine. E sprijinitu.

La votare, dupace M. Bohatielu vorbesce contra motiunii lui Eránosz,

acésta propunere se réiepta si § 4s se priimesce dupa proiectulu comitetului. § 47 se priimesce fára desbatere.

La § 48 Buteanu propune a se lasá afara cuvintele: fára cá sa se deá locu vre-unui recursu. Nu se sprijinesce, si ne mai cerendu altu cineva cuventu,

se priimesce dupa propunerea comitetului.

§ 49 se priimesce fára desbatere.

La § 50 Fogarasy propune a se lasá afara cuvintele: séu se va legá de mandate. E sprijinitu.

Br. Bedeus cere stergerea alineei 2, de óre ce decisiunea finala asupr'a validitatii voturilor nu compete comisiunei electorale, ci dietei.

Wittstock partinesce propunerea lui Fogarasy, ear propunerea lui Br. Bedeusu pentru stergerea cuvintelor din urma a alineei 2. o estinde asupr'a alineei 2. intregi.

Dupace Fogarasy vorbesce de nou pentru propunerea sea, propunerea lui Wittstock e sprijinita.

C. Schmidt afla, ca cuvintele osindite din partea lui Fogarasy, a fi de sterse, densului nu i se paru a fi de prisos; ear stergerea alineei 2 o partinesce si densulu.

I. Balomiri combate in limb'a germana propunerile lui Fogarasy si Wittstock; dupa care apoi,

la votare se priimesce testulu din proiectulu comitetului neschimbatu.

§ 51 se priimesce fára desbatere.

La § 52 Eitel, de órece nu se póte scí inainte, ca la câte óre se va finí actulu alegerei, propune a se dice numai asiá: indata ce voru votá toti alegatorii de fatia etc. E sprijinitu.

Wittstock partinesce acésta propunere, cáci a se defige si ór'a incheiárei nu e de nici unu folosu, si nici ca are locu, cáci nici inceperea actului nu s'a defiptu pe óra.

Refert. Mog'a si repres. regimului Iakabb apera defigerea órei.

Gull se alatura la acésta parere chiaru si cu privire la § 41, unde se defige ór'a inceperei; cáci defigerea órei opresce, cá nu cumva comisiunea, dupace aru fi votatu impripa 10—30 alegatori, cari aru fi fostu fatia din intemprare, sa se inchiaie actulu alegerei.

M. Bohatielu inca afla de lipsa defigerea órei; ear in privinti'a stilisárei se 'nviesce cu Eitel.

Dr. Teutsch combina propunerea lui Eitel cu a lui Bohatielu; si astfelu, retragendu acesti'a propunerile lor,

la votare se priimesce propunerea lui Teutsch.

La § 53 G. Manu propune, a se dice: candu suntu tóte voturile egale. Presied. observa, ca acést'a e atunci candu d. e. dela 100 voturi 50 cadu pe A. si 50 pe B., si atunci apoi decide sórtea, ce-o trage Presiedintele comitetului; si astfelu

se priimesce § 53 din proiectulu comitetului neschimbatu.

Cu acesteá siedinti'a se termina.

Sabiiu in 28 Augustu (dela dieta.) De câte-va díle diet'a nóstra desbate asupr'a proiectului de lege privitoriu la schimbarea §§-loru 23, 26 si 85 ai patentei urbariale din 21 Iuniu 1854 despre rescumperarea prestatiunilor rescumperabile. Dupa desbateri indelungate astadi se terminá d'abi'a § 1 alu acestui obiectu, ce-lu vomu comunicá la tempulu seu.— Spre liniscirea publicului observámu, ca multi dintre membrii románi fosti absinti s'an re'ntorsu si acuma suntu in dieta, precum Esc. Sea Mitr. Siulutiu, d. Cons. aulicu Moldovanu, d. can. Cipariu d. Baritiu, d. Gaitanu, d. Sipotariu s. a.

Din Mehadi'a ni se scrie, ca in 6/18 Augustu, totdeodata díu'a natala a Mai Sele Imperatului, dupa finirea cultului ddiescu in biseric'a gr. resarit. si in capel'a gr. cat., s'a finitu totdeodata sal'a cea nóua de cura prin stropirea cu apa santita si prin o frumoasa parada militara. Si astfelu báile din Mehadi'a au castigatu unu nou acrescamentu pentru usiurarea si comoditatea óspetiloru, cari din tóta Europ'a alérge aici pentru recastigarea sanetáti. Escelenti'a Sea P. Eppu Br. de Siagun'a cá óspe de cura inca luá parte la tóte aceste frumoase festivátii, cari se marira inca prin frumoasele piese, parte si natiunale románe, esecutate de band'a militara banato-romána statiunata aici. —

Dupascirile din Carlovitiu caus'a mitropoliei románe res. se apropia totu mai multu de resolvirea sea, ceeace se vede nu numai din denumirea mitr. Masirevic n u m a i pentru Serbi si din neocuparea Eppiei din Timisió'a, ci si de acolo, ca sinodulu a recunoscutu in principiu canonicitatea acestei mitropolii, si desbaterile acumu curgu numai asupr'a cestiuniloru economice intereclesiastice, resp. internatiunale.— Dintre Románi, incátu scimu, afara de Eppulu transsilvanu, aradanu, si bucovinenu, se mai afla dd. A. de Mocioni, G. Pop'a, V. Babesiu si I. Ianculescu.— Pe candu astfelu lucrurile au luatu sborulu celu mai imbucuratori, pe atunci din Bucovina a sufla prinjurnalele germane unu ventu fórté neplacutu de separatismu alu Bucovineniloru de cátra fratii loru din Transsilvani'a, Ungari'a si Banatu.— Noi in sa scimu, de unde vine acestu ventu, si sperámu, ca va fi gonitu de altu ventu mai puternicu: de vointi'a clerului si poporului románu alu Bucovinei!

Principatele románe unite.

Bucuri'a ce o-a produsu in tóta tíer'a promulgarea legerurale, este atât'a de mare, cá legea insasi. Lipsesce acum, dupacum p'ea bine observa „Demboviti'a“, cá guvernulu sa aiba la dispositiunea sea amploiatii devotati in adeveru servitiului loru de aperiatori si esecutori ai legiloru.—

Primulu-ministru Cogalnicenu in calatori'a sea prin tíera este intempinatu pretotindenea cu celu mai viu entusiasmu.

Maiorulu P'apasoglu si-a finitu escursiunea archeologica, facuta in restempu de 4 luni in districtele Dolju si Romanati, pentru de a scrutá ruinele romane din Romani'a mica. In relatiunea sea cátra Domnitorulu zelosulu si cruditulu archeologu arata a fi fostu caletori'a sea incoronata de prea frumoase successe, si róga pre Domnitorulu, a dispune prin ministricelle de lipsa, cá momentósele anticítati aflate sa se transpuna in museulu natiunale dela S. Sav'a in Bucuresci, ear cele ce se voru aflá mai tardu, sa nu se instraineze prin agentii poteriloru straine.

Prospectu politicu.

Conferintielle de pacc din Vienn'a suntu intrerupte pe tempu nehotaritu. Intr'aceea lucra o comisiune la regularea limitelor (granitielor) schleswigiane, alt'a la regularea causei finantiale între Dani'a si ducatele eliberate.

Se vorbesce cá de siguru de o aliantia naturala între Dani'a si Russi'a prin casatori'a printiului de coróna Nicolau cu princes'a Dagmar. Asemenea de casatori'a reg. grecescu Georgiu cu o princesa rusésca.

In dílele din urma printiulu italianu Humbert a petrecutu in Parisu in caus'a petrei princesei Murat; dar de óre ce acésta impreunare a datu de piedeci neinvingibile, se dice, ca acumu se lucra la unu proiectu alu casatoriei lui cu prinses'a Dagmar din Dani'a. (Dupa scirile mai nóue a trebuitu sa cedeze Russului.)

Imperatulu Napoleonu a caletoritu in 18/30 Augustu in castrele dela Chalons, acum iar se afla la s. Claud.

In Greci'a e readunata camer'a constituanta. Un'a din lucrárele eii cele d'antáiu dupa readunarea sea din 10 Augustu a fostu, a declará biseric'a grecésca biseric'a statului si independente de ori ce alta biseric'a.

Confederatiunea helvetica ceruse, ni-se pare, inca in anululu trecutulu estradarea dictatorului polonu Langiewic din internarea austriaca, findu acel'a cetatianu helveticu. Regimulu austriacu, cu tóte ca mai nainte ceruse pentru implinirea acestei cereri numai garanti'a Helvetiei, ca Langiewic nu va mai luá parte la revolutiunea polona, acumu sa fia respunsu in modu negativu.

Dupa scirile mai nóue, greutátile la negociatiunile de pace nu suntu cele teritoriale, ci cele finantiale. Pentru regularea fruntariului (granitiei) fruntariului celui nou între Iuti'a si Schleswig s'au delegatu o comisiune compusa din unu oficeru austriacu, unulu prussescu si 2 danesi.

Diet'a Serbiei (Scupcin'a) se deschise in 16/28 Augustu cu mare solenitate prin principele in persóna. In cuventulu de tronu se anuntiará mai multe legi de mare importantia, între cari si un'a pentru regularea comunelor. Referintielle Serbiei cu staturile straine se dice a fi fórté amicabile; chiaru si pórt'a sa fia facutu Serbiei mari concessiuni. priimirea principelui a fostu cátu se póte de cordiala si la intrarea si esirea lui in sal'a adonárei „Zivio!“ nu mai avé capetu. — Acum e ocupata Scupcin'a cu adress'a la cuventulu de tronu, carea se crede ca va aprobá in cei mai alesi termini politic'a Principelui Michailu. —

Calendarulu pe anululu 1865 au esitu de sub tipariu si se afla de vendiare la tipografi'a diecesana. Pretiulu: nelegatu cu 20 xr., si brosiuratu cu 22 xr. v. a.